

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Arkiv/Saksnr.
15/00339

Oslo
12. april 2016

go

Innspill til Regjeringens kommende energimelding

I samarbeidsplattformen har Regjeringen varslet at det skal legges frem en stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk hvor energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling sees i sammenheng. Mye har endret seg siden den forrige energimeldingen ble lagt fram. Norsk sokkels konkurransekraft er i dag under press, både som følge av at andre sokkelprovinser er blitt mer tilgjengelige og attraktive, og fordi teknologiskiftet har gjort andre energikilder tilgjengelige på en måte som påvirker både olje- og gassprisene.

Den maritime næringen i Norge er en global kompetansenæring med en sterk posisjon i markeder over hele verden. Med en samlet verdiskaping på 190 milliarder kroner og mer enn 110 000 personer ansatt i Norge, er den også blant landets største og viktigste næringer. Når oljeselskapene holdes utenom, er næringens andel av den totale verdiskapingen i norsk næringsliv på 12 prosent. Denne posisjonen er skapt gjennom kontinuerlig innovasjon, en evne som vil være avgjørende når næringen nå møter lavere konjunkturer, og da særlig et svakere offshoremarked som følge av lave oljepriser.

I innspillet til Regjeringens stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk ønsker Norges Rederiforbund å fokusere på Norges rolle som energileverandør. Verden trenger stadig mer energi, og i Norge henter vi ut våre ressurser med mindre CO₂-utslipp enn de fleste andre olje- og gassprodusenter i verden. Dette mener vi forplikter. Vider er det slik at lav oljepris, høye kostnader og lavere aktivitetsnivå på norsk sokkel nå utfordrer en hel næring. Dagens situasjon understreker viktigheten av å ha langsiktighet i energipolitikken, samt å legge til rette for et jevnt og høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel. Dette er viktige prinsipper vi mener bør reflekteres i Regjeringens stortingsmelding.

Sjøveien er miljøveien

Sjøtransport er det mest energieffektive transportalternativet sammenlignet med vei, bane og luftfart. Omtrent 90 prosent av den globale varetransporten mellom kontinentene fraktes sjøveien mens skipsfartens prosentvis andel av verdens CO₂-utslipp er 2,2 prosent.

Norges Rederiforbund har en offensiv miljøvisjon om at norsk skipsfart og offshore entreprenørvirksomhet ikke skal ha miljøskadelige utslipp til sjø eller luft. I arbeidet med å nå klimamålene er skipsfarten en del av løsningen. Næringen kan bidra til å redusere de

samlede klimagassutslippene både ved å effektivisere egne operasjoner, utvikle nye miljøvennlige teknologiske løsninger og ved at en større del av den regionale og lokale varetransporten flyttes over fra land til sjø.

Større og mer effektive fartøy, teknologiske fremskritt, nye tekniske løsninger og optimalisering av driften om bord utgjør viktige utslippsreducerende tiltak for skipsfarten. Allerede vedtatte IMO-bestemmelser, krever at alle skip som bygges etter 2025 skal være minst 30 % mer energieffektive. Som en del av skipsfartens bidrag til å nå to-graders målet, er næringen innstilt på å redusere sine CO₂-utslipp per tonnkilometer med minst 50 % innen 2050.

Norge har naturgitte forutsetninger for å utvikle fremtidens miljøvennlige og bærekraftige transportløsninger basert på nærskipsfart. I tillegg har vi en maritim næring som har lang erfaring med å løse krevende transport- og logistikkoppdrag internasjonalt. Vår lange kystlinje bør kunne tjene som inkubator for tekniske løsninger som siden kan eksporteres og gi globale ringvirkninger.

Et klima i endring

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Det er derfor viktig og riktig med ambisiøse klimamål både nasjonalt og internasjonalt.

12. desember 2015 ble en ny klimaavtale vedtatt på klimatoppmøtet i Paris. Verden har tidligere blitt enige om å begrense den globale oppvarmingen til 2 grader. Dette målet har blitt styrket og det står nå "godt under 2 °C over førindustrielt nivå, og med mål om å begrense temperaturøkningen til 1,5 °C." Det står tydelig i avtalen at rike land skal finansiere omstilling og tilpasning i fattige land med minst 100 milliarder dollar per år, mens andre land / parter oppfordres til å bidra med finansiering på frivillig basis.

I følge Det internasjonale energibyrået (IEA) er energisektoren kilden til to-tredjedeler av de globale klimagassutslippene. Dette betyr at store utslippskutt i energisektoren er helt nødvendig om vi skal nå klimamålene. IEA har uttalt at to-tredjedeler av verdens kjente fossile energikilder må bli liggende i bakken om man skal ha mulighet for å nå togradersmålet. Omtrent to-tredjedeler av disse energikildene er kull, mens 22 % er olje og 15 % gass.

Verdens energibehov vokser sterkt i årene fremover. Robuste anslag tilsier at olje, kull og gass vil dominere den globale energimiksen frem mot 2030. World Energy Outlook (WEO) 2015 fra Det internasjonale energibyrået (IEA) anslår at andelen ikke-fossilt brennstoff vil øke fra 19 prosent til 25 prosent av totalen innen 2040, samtidig som det globale energiforbruket øker med 37 % fram mot til 2040. Det forventes at oljeetterspørselen vil øke med 16 prosent til 2040, mens gassetterspørselen vil øke med mer enn 50 prosent, noe som er den raskeste veksten innenfor fossilt brensel. 90 % av veksten i global energietterspørsel stammer fra vekstmarkeder utenfor OECD, som følge av høy økonomisk vekst og sterk befolkningsvekst.

Samtidig som verdens energietterspørsel øker vet vi at det vil være påkrevd med kutt i utslippene av klimagasser fra energisektoren. En endring i forholdet mellom de tre store fossile energikildene, med et skifte over til et større forbruk av naturgass, vil føre til reduserte klimagassutslipp. Parallelt forventer vi en videre vekst og utvikling i bruken av

alternative energikilder. I dette bildet mener Rederiforbundet at Norge spiller en helt sentral rolle som energileverandør, fordi Norge henter ressurser med mindre CO₂-utslipp enn de fleste andre olje- og gassprodusenter i verden. Debatten om å la store deler av de norske petroleumsressursene bli liggende i bakken må derfor ses i en større global og energimessig sammenheng. Verden er i en sterk kontrast mellom økt etterspørsel etter energi, der olje og gass vil utgjøre en stor andel, og krav om reduserte utslipp av klimagasser. Det er derfor avgjørende at en evner å utvinne olje og gass ressursene på enda mer energieffektiv måte enn i dag. Parallelt med dette må en styrke utviklingen av et samfunn som i større grad anvender fornybare energiressurser.

Sikre at norsk sokkel fortsatt gir muligheter for langsiktig verdiskaping.

Norsk sokkel har et betydelig potensiale og gir fortsatt svært gode muligheter for langsiktig verdiskaping. Tema knyttet til norsk sokkels konkurransekraft er viktig både fordi vi ønsker å høste grunnrenten fra våre egne olje- og gassressurser på en effektiv, sikker og miljøvennlig måte, og fordi norsk sokkel er hjemmebane og arena for utvikling av internasjonal konkurransekraft for oljeselskaper og hele den norske leverandørindustrien.

For å sikre aktivitet fremover er man avhengig av at det jevnlig gjøres nye drivverdige funn. For offshore rederiene er det viktig at det gjøres nye funn i modne områder mens det fortsatt er infrastruktur på plass. Estimaten fra Oljedirektoratet for uoppdagede ressurser på norsk sokkelen er på om lag 2,8 milliarder standard kubikkmeter (Sm³) utvinnbare oljeekvivalenter – noe som tilsvarer om lag 37 prosent av de totale gjenværende ressursene på norsk sokkel. I tillegg har Norge betydelig potensiale for offshore vindkraft og bølgekraft men dette må stimuleres og prioriteres politisk i større grad enn det som hittil har vært tilfellet. Norges Rederiforbund mener Energimeldingen bør legge til rette for et mangfold av fremtidsrettede, klimavennlige energiformer som gis muligheter for langsiktig verdiskaping. En god energipolitikk bør også utrede fremtidige muligheter for CCS teknologi på norsk sokkel.

Økt aktivitet i Nordområdene

Norges sjøareal er 6 ganger større enn landarealet. Størstedelen av dette arealet ligger i det vi definerer som nordområdene. Norges Rederiforbund mener at næringsaktivitet i nordområdene må følge de høyeste standarder for helse, miljø og sikkerhet for å hindre og begrense ulykker og skadelige utslipp. Aktiviteten som skal foregå i nordområdene skal være forankret i en tydelig holdning til miljø, sikkerhet og beredskap.

Norske rederier og riggselskap har verdensledende kompetanse og teknologi for krevende arktiske operasjoner. Vi vil arbeide for å videreutvikle og styrke denne posisjonen ved å bidra til en ansvarlig og bærekraftig utvikling av maritime muligheter i nordområdene. For å sikre at økende kommersiell aktivitet i Nordområdene og i Arktis foregår innenfor ordnede rammer og på en bærekraftig og forsvarlig måte, mener Rederiforbundet at følgende forhold er helt avgjørende:

- Relevant internasjonalt regelverk for arktiske maritime operasjoner må på plass;
- Det må finne sted omfattende utbygging av relevant infrastruktur;
- Det må utvikles tilfredsstillende industrielle standarder.

Norges Rederiforbund mener vi må fortsette å øke kunnskapen om de utfordringer og muligheter som Nordområdene gir oss. Med dette som bakgrunn har vi tatt initiativ til en møteplass der bedriftsledere og beslutningstakere i næringslivet kan drøfte forutsetningene for bærekraftig næringsutvikling i arktiske strøk. Første steg var høynivå-konferansen Arctic Business 2014, som ble holdt i Bodø 8-10 oktober 2014, med første møte i Arctic Business Council som viktigste element. Konferansen vil bli arrangert annethvert år, neste gang i Bodø i juni 2016.

Med hilsen
Norges Rederiforbund
Harald Solberg
(Sign.)